

Тези доповідей
IV Міжнародної науково-практичної конференції
«Проблеми економіки підприємств в умовах сталого розвитку», НУХТ,
2008

Ковальчук Інна Володимирівна, к.е.н., доцент НУХТ
Назаренко Катерина Михайлівна, головний економіст Ерсте-банку
**ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ І ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В
ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ**

Формування обґрунтованої державної економічної політики в умовах становлення економіки України та її інтеграції у світове і європейське товариство, прогнозування пріоритетних напрямків розвитку, розробка збалансованої системи стимулів і механізмів функціонування окремих суб'єктів господарювання, комплексів і галузей неможливе без ґрунтовного вивчення динаміки, пропорцій і структури національної економіки, виявлення тенденцій і закономірностей її розвитку, оцінки наявності та ефективності використання її потенціалу. Протягом останніх десятиліть однією з найважливіших довгострокових цілей економічної політики уряду будь-якої країни є стимулювання економічного зростання, підтримка його темпів на оптимальному рівні. Головною метою дослідження є аналіз темпів і наслідків зростання економіки України та трансформаційних процесів.

Тенденція до зростання реального ВВП спостерігається в Україні з 2000 року. Проте, незважаючи на позитивну тенденцію в динаміці ВВП, реальний ВВП досяг у 2007 році 62,7% від рівня 1990 року. Лідером зростання є переробна промисловість, темпи приросту продукції якої становили більше 10% на рік, за виключенням 2005 і 2006 років. Найбільш динамічними галузями переробної промисловості були оброблення деревини (річний приріст обсягу виробництва становив від

13,9 до 28,0%), целюлозно-паперове виробництво, видавнича діяльність (від 10,3 до 25,7%), виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (від 10,0 до 20%), машинобудування (від 7,1 до 35,8%), виробництво інш. неметалевої мінеральної продукції (від 5,5 до 19,3%).

Аналіз темпів і чинників зростання економіки покликаний дати відповідь на наступні питання: чи призводить економічне зростання до структурних реформ, нового стану економіки; на які потреби використовуються результати зростаючої економіки; якими є перспективні джерела економічного зростання тощо. В результаті проведеного дослідження виявлено, що кардинальних структурних змін протягом досліджуваного періоду в економіці України не відбулося. Частка валової доданої вартості у випуску в лишається майже без змін – 42,29% в 2006 р. проти 42,17% в 2001 р., що свідчить про відсутність чітко окресленої тенденції до структурних зрушень в напрямку зростання частки галузей з більшою валовою доданою вартістю. Економіка України залишається високовитратною, матеріаломісткою; частка проміжного споживання тримається на дуже високому рівні — 57,71% в 2006р.

Частка доданої вартості у випуску за результатами 2006 р. залишається високої в торгівлі – 55,94% та діяльності транспорту і зв'язку – 51,52%. Друге місце розділили сільське господарство, добувна промисловість та виробництво і розподілення електроенергії – 41,85%, 42,79% і 42,19%, відповідно. Третє місце посідає будівництво – 37,82%, а самої низькою, незважаючи на високі темпи зростання продукції, залишається частка доданої вартості в переробній промисловості – 20,78%.

Суттєвих структурних змін в процесі створення валової доданої вартості в економіці України не відбулося. Помітне зростання частки валової доданої вартості в структурі випуску спостерігається лише в добувній промисловості – з 36,36% в 2001 р. до 42,79% в 2006 р.,

помітне зменшення - в діяльності транспорту та зв'язку – з 59,53% в 2001 р. до 51,52% в 2006 р., сільському господарстві – з 44,37% до 41,85%. Галузь з високою часткою доданою вартості – сільське господарство – не демонструє зростання. Простежується чітка тенденція до зменшення внеску сільського господарства в створення ВВП – з 16,3 до 8,68%. Ледве помітна тенденція до зменшення частки промисловості в структурі ВВП, проте спостерігається чітка тенденція до зростання частки сфери послуг.

У переробній промисловості створюється 20% ВВП країни, темпи її зростання визначають темпи зростання ВВП. Оскільки переробна промисловість залишається галуззю з високої часткою проміжного споживання, зростання її внеску у ВВП країни можливе за умов значного прискорення обсягів випуску і проведення структурних перетворень, що будуть сприяти зменшенню її матеріаломісткості.